

Türkiye Dünya Eğitim Ligi'nde Nerede? Ülkelerin Eğitime Yaptıkları Yatırım Açısından Karşılaştırmalı Bir Analiz.

Son 10 yılda ortalama yıllık büyüme oranınının %8'in üstünde tutabilen Çin'i ekonomistler şaşkınlıkla, bu satırların yazarı ise ibretle izliyor. Çünkü:

i. Uluslararası Matematik Olimpiyatları'nda 1995, 1997, 1999, 2000, 2001 ve 2002'de birincilik Çin'e gitti (1999'da Çin'le beraber Rusya ilk sırada idi). Lütfen Fizik, Kimya, Biyoloji, Bilgisayar Bilimleri branşlarını da inceleyin zira benzer sonuçlarla karşılaşacaksınız.

Türkiye mi? 1995'de 25., 1996'da 19., 1997'de yine 25., 1998'de İngiltere ile birlikte 18., 1999'da 16., 2000'de Slovakya ile birlikte 18., 2001'de 11. ve 2002'de ise Beyaz Rusya ile birlikte 14. sıradayız.

ii. Bugün ABD ve Avrupa'nın önde gelen üniversitelerine bakıldığında, özellikle Doğa Bilimleri, Matematik, Mühendislik gibi alanlarda, çok sayıda yüksek lisans ve doktora öğrencisinin başta Çin olmak üzere uzak doğudan geldiği görülecektir.

iii. ABD'nin kaliteli yükseköğretim kurumlarından biri olan Boston College Eğitim Fakültesi tarafından, 38 ülkenin öğrencileri arasında yapılan bir araştırmada Fen Bilimleri ve Matematik alanlarında en başarılı ülkeler, yine başta Çin olmak üzere uzak doğu ülkeleri olarak belirlenmiştir.

iv. OECD tarafından yapılan bir başka araştırma (PISA), yine benzer sonuçları veriyor. Fen Bilimleri ve Matematik'te en iyiler yine uzak doğulular (araya bir tek Finlandiya girebiliyor).

v. Satın alma gücü paritesine göre toplam ulusal zenginlikte Almanya'nın bile üstünde, 4. sırada yer alan Hindistan şu anda dünyanın yazılım üretim merkezi haline gelmek üzeredir (*toplam zenginlikle, kişi başına düşen zenginliğin aynı şey olmadığı muhakkaktır*). Özellikle analitik düşünen bireyler yetiştirebilme iddiası taşıyan çok sayıda okulun Hint ekonomisine müthiş bir geri dönüşü vardır. Ülkemiz yıllık ihracatını ancak bu yıl 50 milyar dolar seviyesine çıkarabilecek iken Hindistan, sadece yazılım ihracatından bu miktarı elde etmeyi hedeflemektedir.

Tüm bu verilere bakarak doğrusal bir neden-sonuç ilişkisi kurulamayabilir. Örneğin Çin'in ucuz işgücü, devletin şirketlerin rekabet gücüne ve gelişimine katkısı, enerji bedellerinin düşüklüğü hep doğru.. Ancak tüm bu yukarıda anılanlardaki, yani eğitim alanındaki gelişmenin hiç mi payı yok? 'Asya Kaplanları'nı incelerken hep farklı ekonomik büyüme modellerini esas aldık. Belki de bu coğrafyadaki ülkelerin 'gerçek değerlerinin' nerede saklı olduğunun tam sebebini hiç öğrenmeye çalışmadık.

Gelin, bu 'gerçek değerlere' bir göz atalım:

- GSYİH'den eğitime ayrılan pay konusunda çok şanslı bir ülkede yaşamıyoruz. UNESCO verilerine göre 2000-2001 öğretim yılında GSYİH'den eğitime ayrılan pay; Küba'da %8,74, İsrail'de %7,64, Tunus'ta %7,17, Malezya'da %6,82, Jamaika'da %6,61, Kenya'da %6,44, Letonya'da %5,85, Güney Afrika Cumhuriyeti'nde %5,64, Fas'ta %5,63, Macaristan'da %5,22, Etiyopya'da %4,82, İran'da %4,40, Suriye'de %4,39, Moldova'da %3,79, ülkemizde ise %3,44'tür.

- GSMH'den Ar-Ge harcamalarına ayrılan pay 1996'da %0,45; 1997'de %0,49; 1998'de %0,50; 1999'da %0,63'tür.

Ülkemiz için %0,63 olan GSMH'den Ar-Ge harcamalarına ayrılan pay Macaristan'da %0,69, Polonya'da %0,75, Rusya'da %1,01, Çek Cumhuriyeti'nde %1,25, Slovenya'da %1,48 (1998 rakamı), İsrail'de %3,62, Hindistan'da %1,23 (1996 rakamı) olarak gerçekleşmiştir.

- Türkiye'de her 1.000.000 kişiye düşen araştırmacı sayısı 1996'da 290, 1997'de 298, 1998'de 293, 1999'da 306 olarak gerçekleşmiştir.
- Ülkemiz için 306 olan 1999'da her 1.000.000 kişiye düşen araştırmacı sayısı Küba'da 490, Tunus'ta 336, Letonya'da 1.078, Macaristan'da 1.255, Romanya'da 1.044, İsrail'de 1.563 (1997 rakamı) olarak belirlenmiştir.

Osmangazi Üniversitesi Teknoloji Araştırma Merkezi (TEKAM) Müdürü Prof. Dr. Muammer KAYA'nın bir araştırmasına göre:

- Türkiye iyi eğitim gören 100 kişiden 59'unu kaybediyor.
- Beyin göçü en fazla olan 34 ülke içinde 24. sıradayız.
- Kişi başına 142 dolar eğitim harcamasıyla eğitime en az para harcayan 5. ülke konumundayız.
- Kişi başına 3,6 yıllık eğitime sahibiz.
- Okuma yazma bilmeyen kadınların oranı %30.
- Ulusal gelirden eğitime ayrılan pay %2.

Halen görev yapan Doç. Dr. Sayın ÇELİK, Cumhuriyet'in kuruluşundan bu yana bakan olan 60. farklı simadır.

Savunmadan başka sadece eğitimi için 'Millî' kelimesi kullanan bir ülkenin gerçekleri budur. Ve ne yazık ki 'Eğitim' cephesinde değişen fazlaca bir şey yoktur.

© Yansı İRASLAN